བོད་ལྗོངས་ཁྲིམས་ལུགས་ཚགས་པར། གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར། 2024ལོའི་ཟླ་2ཚེས་6 14

（པར་ངོས་བཅུ་གཅིག་པར་མཐུད）ལྟ་སྐུལ་ལ་་་་་་་་་
བརྟེན་ནས་གཉིས་ཕན་ཡོང་བར་དམིགས་ཏེ་ཁྲིམས་་་་་
སྒྱུར་ཁྲིམས་འཛིན་ཐད“ཕྱིར་མིག་ལྟ་བའི”ལས་ཀ་་་་
ཟབ་སྤེལ་གྱིས་དམངས་དོན་འདྲི་གཅོད་དང་ལག་་་་་་་་
བསྟར་བྱས་པའི་གྱོད་གཞི་ཁྲི་10ལྷག་ལ་དཔྱད་བཤེར་
བྱས་པར་མ་ཟད་སྐྱོན་ཡོད་པའི་གྱོད་གཞི་ཁག་་་་་་་་་་་་་་
25112ཡོ་བསྲང་བྱས་ཡོད།ལྗོངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་་་
གིས་ཧོང་ཆེ་གེ་མོ་དང་ཀྲའོ་ཆེ་གེ་མོ་ཡི་འགྲིམ་འགྲུལ་་་་་་
དོན་རྐྱེན་འགན་འཁྲིའི་རྩོད་ཉོག་ལ་རྒོལ་གཏུག་བྱས་་་་་
ནས་ཁྲིམས་ཁང་ནས་འགྲིམ་འགྲུལ་དོན་རྐྱེན་དོ་བདག་་
གི་ལུས་ཁམས་གནོད་འཚེར་སྐྱིན་ཚབ་འཇལ་བའི་གྱོད་་
གཞིར་ཁྲིམས་བཅད་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་་་་་་
སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།དམངས་དོན་གཏུག་བཤེར་་་་
རྫུན་བཟོས་བྱས་པར་ཁྲིམས་ལྟར་ཉེས་ཆད་བཅད་ནས་་
གྱོད་གཞི་ཁག7གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་པ་དང་།ཉིང་ཁྲི་གྲོང་
ཁྱེར་བྲག་ཡིབ་ཆུད་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་ལྗོངས་ཡོངས་་
ཀྱི་དངུལ་སྤྲོད་བཀའ་རྒྱའི་གཏུག་བཤེར་རྫུན་བཟོས་་་་་་
གྱོད་གཞི་ཐོག་མ་དེ་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་ནས་ཁེ་ལས་ལ་་་་་་་
སྒོར་ཁྲི་100ཡི་གྱོང་གུན་སེལ་བ་རེད།
སྲིད་འཛིན་གཏུག་བཤེར་དང་སྲིད་འཛིན་བྱ་་་་་་་
སྤྱོད་གཉིས་ཀར་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ།
གཞུང་ལམ་འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་དང་།
དམངས་འཚོའི་ཁེ་ཕན།ཚོང་གཉེར་ཁོར་ཡུག་བཅས་
ལ་སྲིད་འཛིན་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆེད་དོན་ལྟ་སྐུལ་སྤེལ་ཏེ།
སྲིད་འཛིན་ཞིབ་དཔྱོད་གྱོད་གཞི་ཁག་1015སྒྲུབ་་་་་་་་
གཉེར་བྱས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ལས89.7%འཕར་་
བ་དང།སྲིད་འཛིན་ཁྲིམས་བཅད་དང་ལག་བསྟར་་་་་
བྱེད་སྒོར་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་གྲོས་འཆར་ཁག་37བཏོན་་་་་་
པར་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཚང་མ་དང་ལེན་བྱས་ཡོད།
“སྲིད་གཞུང་དང་ཞིབ་དཔྱོད་མཉམ་འགུལ”བྱེད་་་་་་་་
པར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་ཁྲིམས་འཛིན་ཐིང་དང་་་་་
ཁྲོམ་རའི་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཅུད་སོགས་སྲིད་གཞུང་གི་སྡེ་་
ཚན་27དང་མཉམ་དུ་སྲིད་འཛིན་ལག་བསྟར་དང་་་་་་
ཉེས་དོན་ཁྲིམས་འཛིན་འབྲེལ་མཐུད་ལམ་སྲོལ་ཁག་་་་་
42ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་ནས་ཁྲིམས་སྒྱུར་དང་ཁྲིམས་་
འཛིན་གྱི་མཉམ་ཤུགས་ཆགས་པར་བྱས་ཡོད།སྲིད་་་་་
འཛིན་ལག་བསྟར་དང་ཉེས་དོན་ཁྲིམས་འཛིན“ལྡོག་་
ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད”བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་
ཞུ་གཏུག་མི་བྱ་རྒྱུ་གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་གྱོད་གཞི་་་་་་་་་་
རིགས་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་ལ་བསྐྱལ་ནས་མི་244
ལ་ཉེས་ཆད་བཅད་ཅིང་ཁྲིམས་འགན་འཁུར་དུ་་་་་་་་་་་་
བཅུག་ཡོད།སྲིད་འཛིན་ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ལ་་་་་་་་
མཐིལ་རྟོགས་རྣམ་པའི་ལྟ་སྐུལ་བྱས་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་་་་
གྲོས་འཆར་ཁག་395བཏོན་པར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་་་་་་་
ཁུངས་ཀྱིས་ཡོ་བསྲང་བྱེད་ཚད་93.2%ཟིན་ཡོད།
སྲིད་གཞུང་ལ་དཀའ་གནད་སེལ་རོགས་དང་དམངས་
ལ་བྱ་བ་དངོས་སྒྲུབ་རོགས་བྱས་ཏེ་སྲིད་འཛིན་རྩོད་་་་་་
ཉོག་ཁག18འདུམ་སེལ་བྱས་ཡོད།ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་་་་་་
ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་གྲངས་གཞི་ཆེན་མོ་བརྒྱུད་ནས་་་་
སྒྲིག་འགལ་ངང་གླ་ཁེའི་སྡོད་ཁང་བཟུང་སྤྱོད་བྱས་པའི་
གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་མ་ཟད།སྡོད་ཁང་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་སྡེ་ཚན་ལ་སྐུལ་འདེད་ཀྱིས་དུད་ཚང་89
ཡིས་ཁང་པ་ཕྱིར་སློག་པར་བརྟེན་སྡོད་ཁང་དཀའ་ངལ་
ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་བདེ་སྡོད་ཕུགས་འདུན་མངོན་་་་་
འགྱུར་བྱུང་ཡོད།ཁྲིམས་འཛིན་སྲིད་འཛིན་གྱིས་་་་་་་་་་་
བཙན་ཐབས་སྤྱད་དེ་ལོགས་བཀར་དུག་གཅོད་བྱས་་་་་་
པར་ཞིབ་དཔྱོད་ལྟ་སྐུལ་གྱི་ཚོད་ལྟ་སྤེལ་ནས་དུག་་་་་་་་་་་་
གཅོད་མཁན་དུག་གཅོད་ཁང་དུ་འདུག་པ་དང་ཕྱིར་་་་་

འབུད་པ།དེ་བཞིན་སྨན་བཅོས་དྲག་སྐྱེད་ཡོང་བ་་་་་་་་་
བཅས་ཐད་ལྟ་སྐུལ་བསམ་འཆར་ཁག་16བཏོན་ཡོད།
སྤྱི་ཕན་གཏུག་བཤེར་ཞིབ་དཔྱོད་ལ་ཁྲིམས་་་་་་་་་་་
འཛིན་རིན་ཐང་གིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་འབུར་དུ་བཟུང་བ།
《རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་
ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཞིབ་་་་་་་་་་་
དཔྱོད་སྤྱི་ཕན་གཏུག་བཤེར་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་་་་
རྒྱག་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གཏན་འབེབས》ལག་བསྟར་གཏིང་་
ཟབ་བྱས་ཤིང་།སྤྱི་ཕན་གཏུག་བཤེར་གྱི་ཁྲིམས་་་་་་་་་་་
བཀོད་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྟག་དཔྱད་སྤེལ་་་་་
ནས་གྱོད་གཞི་ཁག1931གྱོད་ཁོངས་སུ་བཅུག་པ་་་་་་་་
དང་དུས་མཚུངས་ལས4.7%འཕར་བ་དང་།སྲིད་་་་
འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འགན་འཁྲི་བསྒྲུབས་ནས་དག་
ཐེར་ཡོ་བསྲང་བྱས་པ་ཁག་1735ཡོད་པ།ཁྲིམས་་་་་་་
ལྟར་སྤྱི་ཕན་གཏུག་བཤེར་བྱས་པ་ཁག་18ཡོད།
ལྗོངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་དང་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་ཞིབ་་་་
དཔྱོད་ཁང་གིས་གྱོད་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་ས་་་་
འོག་ཚ་ནུས་ཀྱི་ཆུའི་ཐོན་ཁུངས་སྔོག་འདོན་བྱས་པ་་་་་་
ཚད་ལྡན་མེད་པའི་གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་་་་
བརྟག་དཔྱད་དང་གྲོས་མོལ་ཟབ་སྤེལ་བྱས་པ་མ་ཟད།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་པས་བྱ་ཐབས་བཏོན་ནས་ལྟ་་་་་་་
སྐུལ་དོ་དམ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་་
བཏང་ཡོད།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁམས་དང་རྒྱུ་ནོར་སྲུང་་་
སྐྱོང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་གྱོད་གཞི་ཁག120
ཁྲིམས་ལྟར་གྱོད་ཁོངས་སུ་བཅུག་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་ཁབ་་་
ལ་དབང་བའི་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་7997.6ལྟ་སྐུལ་འོག་
འདེད་ལེན་བྱས་ཡོད།རིག་དངོས་དང་རིག་གནས་་་་་
ཤུལ་བཞག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་་་་
རྩྭ་མདའ་རྫོང་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་སྐུལ་འདེད་བྱས་་་་
པར་བརྟེན་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཤི་ཤེད་གནའ་ཤུལ་་་་
དང་མདའ་འབབ་གནའ་ཤུལ་ཉམས་གསོ་བྱས་ཡོད།
རུ་ཐོག་རྫོང་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་་་་་་་
པའི“རྡོ་བརྐོས་བྲག་བརྐོས་རི་མོའི་སྲིད་འཛིན་སྤྱི་་་་་་་་་
ཕན་གཏུག་བཤེར་གྱོད་གཞི”དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དཔེ་་་་་
མཚོན་གྱོད་དཔེའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་རེད།སྤྱི་ཕན་སྲུང་་་
སྐྱོབ་ཐད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཉམ་ཤུགས་ཆགས་རྒྱུར་་་་་་་་་་་་
དམིགས་ཏེ“སྤྱི་དོན་ཕན་སེམས”ལས་སྟེགས་སུ་དང་་་
བླངས་པ920བསྡུ་ལེན་བྱས་ཡོད།
ཞིབ་དཔྱོད་མྱུལ་ཞིབ་དང་ལས་ཐོག་ཉེས་གསོག་་་
ལ་ཞིབ་དཔྱོད་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་པ།ལྟ་ཞིབ་་་
དང་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་གྱོད་སྒྲུབ་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་རྒྱུར་་་་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་ཁྲིམས་ལྟར་རུལ་སུངས་ལ་ངོ་་་་
རྒོལ་བྱེད་པའི་མཉམ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ།ལས་་་་་་་
ཐོག་ཉེས་གསོག་གྱོད་གཞི་ཁག་77ལ་སྔ་སྣུར་དུ་ཐེ་་་་་་་
ཞུགས་བྱས་ནས་མི་69འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་་་་་་་་་
གཅོད་བྱས་པ་དང་།མི་87གཞུང་གཏུག་བྱས་པ།
ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཉེས་ཡོད་ཁྲིམས་བཅད་བྱས་པ་མི་་་་་་་
110(གྱོད་གཞི་ཐོ་འགོད་བྱས་པ་ཚུད་པ)ཡོད་པ།
ཉེས་གསོག་ཡོང་འབབ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་1.89འདེད་་་་་་
ལེན་བྱས་ནས་རྒྱལ་མཛོད་དུ་བཅུག་ཡོད།དབང་་་་་་་་
འདུས་དང་།ལིའུ་ཧུའུ་ཧྲན།ཕུན་ཚོགས།དབྱང་་་་་
ཀོང་མིང་སོགས་དེ་སྔའི་ཐིང་རིམ་པའི་ལས་བྱེད་པ་་་་་་
17ལ་ཁྲིམས་ལྟར་གཞུང་གཏུག་བྱས་ཡོད།གྱོད་གཞི་་
གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་་་་་་་་་་་་
གཞུང་ལས་མི་སྣའི་སྒྲིག་འགལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་་་་་་་་་་་་
ཁུངས་སྣེའི་རིགས་སྒྲིག་ཨུད་དང་ལྟ་ཞིབ་ཨུ་ལྷན་ལ་་་་་་
ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་སྤྲད་པ་ཁག་27ཡོད།ཞིབ་དཔྱོད་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མྱུལ་ཞིབ་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཁྲིམས་་་་

འཛིན་མི་སྣའི་ལས་གནས་འགན་འཛོལ་ཉེས་གསོག་་་་་
གི་གྱོད་གཞི་ཁག་6གི་མི་6ཐད་ཀར་གྱོད་ཁོངས་སུ་་་་་་་
བཅུག་ཡོད།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་་་་་
ཐག་གཅོད་བྱས་པ་བརྒྱུད།ནག་ཆུ་གྲོང་ཁྱེར་ཞིབ་་་་་་་
དཔྱོད་ཁང་གིས་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་སྐབས་བསྟུན་མྱུལ་་་་་
ཞིབ་དབང་ཆ་ཐོག་མར་སྤྱད་ནས་ནག་ཚོགས་རང་་་་་་་
བཞིན་གྱི་རྩ་འཛུགས་ལ་འགེབས་སྲུང་དང་རྒྱ་ཡན་་་་་་་
གཏོང་མཁན་ཉེས་གསོག་དོགས་ཅན་དེ་སྔའི་སྤྱི་་་་་་་་་་་་
བདེའི་ལས་བྱེད་ཉེན་རྟོག་པ་ཧན་ཆེ་གོ་མོ་ཐད་ཀར་་་་་
གྱོད་ཁོངས་སུ་བཅུག་ནས་མྱུལ་ཞིབ་བྱས་པ་རེད།
ལྔ།ཞིབ་དཔྱོད་ལས་དོན་སྤུས་ཚད་་་་་་
མཐོ་བའི་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་་
ཏན་ཏིག་བཏང་བ།
“ཞིབ་དཔྱོད་ལས་དོན་དེང་རབས་ཅན་གྱིས་་་་་་་་
ཀྲུང་གོའི་རྣམ་པའི་དེང་རབས་ཅན་ལ་ཞབས་་་་་་་་་་་་་་
འདེགས་ཞུ་བ”ལྟེ་བའི་ལས་འགན་འདི་ཐོག་མཐའ་་་་་
བར་གསུམ་དུ་ཡིད་ལ་དམ་པོར་བཟུང་ནས།བོད་ཀྱི་་་
ཞིབ་དཔྱོད་བྱ་གཞག་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་གོང་འཕེལ་་་་
འགྲོ་བར་གཞི་རིམ་གྱི་རྨང་གཞི་ཟམ་མི་ཆད་པར་་་་་་་་་་
བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད།
དཔུང་སྡེ་འཛུགས་སྐྱོང་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་རྒྱུ་་་་་་་
རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པ།དུས་རབས་གསར་པའི་ལས་་་་་
བྱེད་པ་ཡག་པོའི་ཚད་གཞི་དང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་་་་་
ལས་བྱེད་པའི“ལྷག་པར་དུ་བཞིའི”ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བླང་་
བྱ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས།ཏང་ཨུད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་་་་
ཚན་ཁག་གི་དཔུང་ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་་་་
རྒྱག་རྒྱུར་དམ་པོར་དམིགས་ཡོད།ལས་བྱེད་པ་་་་་་་་་་་་
འདེམས་བསྐོའི“སྙན་ཞུ་གཅིག་དང་དཔྱད་གླེང་་་་་་་་་་་
གཉིས”དང་།ཞིབ་དཔྱོད་དཔོན་སྒྲིག་གྲངས་ལྟར་་་་་་
འདེམས་འཇུག་དང་རིམ་པ་ལྟར་འདེམས་འཇུག་བྱེད་
པ།ལས་བྱེད་པའི་སློབ་གསོ་དང་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་་་
ལས་དོན་སྤེལ་བར་བརྟེན།སྐད་གཉིས་ཤེས་ལྡན་མི་་་་
སྣ་དང་།ལས་སྒོའི་ཆེད་མཁས་པ།ན་གཞོན་ལས་་་་་་
བྱེད་པ་བསྐོ་འཐེན་དང་གསོ་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་་་་་་་་་་་
བརྒྱབ་ཡོད།མི་ཐེངས་3644ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རེས་་་་་་་
སྐོར་སྦྱོང་བརྡར་དང་ལས་སྒོའི་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲས་པ་་་་་་་
དང་།ལས་བྱེད་ཉེན་རྟོག་པ་8ཆེས་མཐོའི་ཞིབ་་་་་་་་་་་
དཔྱོད་ཁང་དུ་ལག་ལེན་སྦྱོང་བརྡར་ལ་འདེམས་་་་་་་་་་་་
མངགས་བྱས་ཡོད།མཉམ་སྡེབ་1དང་མི་སྒེར་1ཆེས་་
མཐོའི་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས“བྱས་རྗེས་རིམ་པ་དང་་་་་
པོའི”མཚན་ཐོར་བཀོད་པ་དང་།ཚན་པ13རྒྱལ་་་་་་་
ཡོངས“དཔེ་བཟང་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང”དང་།“བཟོ་་་་་
པ་གདོང་ལེན་པ” “བུད་མེད་དང་བྱིས་པའི་ཁེ་་་་་་་་་་
དབང་སྲུང་སྐྱོང་གི་སྔོན་ཐོན་མཉམ་སྡེབ” “གཞོན་་་་
ནུ་དང་ལོ་ཆུང་གི་ཁེ་དབང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་་་་་་་་་་་་་་
གནས”བཅས་སུ་བདམས་པ་དང་།བློ་མཐུན་5ལ་་་་་་
ཁག་སོ་སོར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི“དཔེ་བཟང་ཞིབ་དཔྱོད་་་་་
དཔོན”དང་།“ཕུལ་བྱུང་གཞུང་གཏུག་པ” “ལས་་
སྒོའི་འཇོན་ཐང་ཅན” “བུད་མེད་དང་བྱིས་པའི་ཁེ་་་
དབང་སྲུང་སྐྱོང་གི་སྔོན་ཐོན་མི་སྒེར”སོགས་ཀྱི་་་་་་་་་་་་
མཚན་སྙན་ཐོབ་ཡོད།
དོ་དམ་སྒྱུར་བཅོས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ།
ཞིབ་དཔྱོད་སྒྱུར་བཅོས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་་་་་་་་
གཞི་རིམ་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི་རྒྱུ་དངོས་གཅིག་་་་་་་་་་་་་་
འདོམས་ཀྱི་སྒྱུར་བཅོས་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ཡོད།
ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཞི་གཅིག་ཐོག་འགན་་་་་
སྒྲུབ་དང་།ཕྱོགས་བསྡུས་ངང་འགན་སྒྲུབ།རང་་་་་་་་
འགུལ་གྱིས་འགན་སྒྲུབ་བཅས་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་་་་་་་་

འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ཞིང་།“གཅིག་འཐུས་རྣམ་་་་་་
པའི”རོགས་ཁྲིད་དང་།གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་གྱོད་གཞི་་
གཉེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་ཀ་སྤེལ་བར་བརྟེན།རིམ་གྲས་ལས་
བརྒལ་པ་དང་།སྡེ་ཚན་ལས་བརྒལ་བ།ས་ཁུལ་ལས་་་
བརྒལ་བ་བཅས་ཀྱི་གྱོད་གཞིའི་རིགས་བོད་སྐྱོར་ལས་་་་་
བྱེད་པ་དང་ས་གནས་ཁག་གི་ལས་སྒོའི་རྐང་འཛིན་པ་་་
སྤྱི་འདོམས་ཀྱིས་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་པས།གྱོད་གཞི
“སྒྲུབ་མཁན་མེད་པ”དང“སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ”སོགས་ཀྱི་་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།
གྱོད་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་ལ་ལྟ་སྐུལ་དང་དོ་དམ་བྱེད་་་་་་་་་་་་
ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ།གྱོད་གཞི་ཁག་835ལ་རྗེས་་་་་་་
འདེད་དཔྱད་བཤེར་དང་གྱོད་གཞི་ཁག་510ལ་ལས་་་་་
རིམ་ལྟ་འདོམས་བྱས་ཡོད།རོགས་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་ལམ་་
སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ནས་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་་་་་་་་
2590.5མཐུན་སྦྱོར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པ་དང་།ལས་་་་
སྒོའི་རྐང་འཛིན་པ་84བོད་དུ་ལས་སྒྱུར་གྱིས“རོགས་་་་་
རམ་དང་སྣེ་ཁྲིད”ལ་ཡོང་བར་བཅུག་ཅིང་།གྱོད་གཞི་
109ལ“མཉམ་འདུས་བརྟག་དཔྱད”བྱས་ཡོད།
གྲངས་འཛིན་ཞིབ་དཔྱོད་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་་་་
བ།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་གྲངས་གཞི་ཆེན་་་་་་་་
མོའི་སྡེ་ཚན་ལས་བརྒལ་བའི་ལས་སྟེགས་སྤྱད་དེ་གྱོད་་་
གཞི་ཁག་7070གཉེར་སྒྲུབ་དང་གྱོད་གཞི་ཁག
3384མཉམ་དུ་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་ཤིང་།གནད་དོན་་་
ཁག་600ལྷག་ཙམ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ནས་ཐག་གཅོད་་་
བྱས་ཡོད།རང་འགུལ་ངང“གྲངས་འཛིན་བོད་་་་་་་་་་་
ལྗོངས”འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞུགས་ནས་་་་་་་་་་
གྲངས་གཞི་མཉམ་འདྲེས་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་ཧུར་་་་་
ཐག་བཏང་བ་དང་།གྲངས་འཛིན་ཞིབ་དཔྱོད་གྱི་ལྟ་་་
སྐུལ་དཔེ་དབྱིབས་ཁག་65འཛུགས་གཏོད་བྱས་པས་་་
བཅའ་ཁྲིམས་ལྟ་སྐུལ་གྱི་བསམ་གཞི་དང་བྱེད་སྟངས་་་་
བརྗེ་སྒྱུར་བྱེད་པར་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་ཡོད།ལྷ་ས་གྲོང་་་
ཁྱེར་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི“ཐད་གཏུག་ཕབ་ལེན”གྱི་་་་་་་
གྱོད་ཁོངས་སུ་འཇུག་པའི་ལྟ་སྐུལ་དཔེ་དབྱིབས་ལ་་་་་་་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གྲངས་གཞི་ཆེན་མོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟ་་་་
སྐུལ་དཔེ་དབྱིབས་འགྲན་སྡུར་ལས་བྱ་དགའ་ཨང་་་་་་་་
གསུམ་པ་ཐོབ་པ་རེད།
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་དང་ཞིབ་དཔྱོད་་་་
ཁང་བཅོས་སྐྱོང་དམ་ནན་བྱས་པ།ཁོངས་གཏོགས་་་་་
ནང་ཁུལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་ཞིབ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་པ་་
སྟེ།ལྷ་ས་དང་།ལྷོ་ཁ།མངའ་རིས་བཅས་གྲོང་ཁྱེར་་
རིམ་པའི་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་3དང་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་
ཀྱི་རྫོང་རིམ་པའི་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་21ལ་ཆབ་སྲིད་ལྟ་་་་
ཞིབ་སྐོར་ཐེངས་དང་པོ་བྱས་ཡོད།ཆེས་མཐོའི་མི་་་་་་་
དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི་ཏང་ཙུའི་སྐོར་ཞིབ་དང་།
སྒྲིག་ཁྲིམས་ཞིབ་བཤེར་ལྟ་ཞིབ་ཚོ་ཆུང་གི“སྐོར་ཞིབ་་་་
ཆུང་གྲས” ནང་ཁུལ་གྱི་རྩིས་བཤེར།དྲ་རྒྱའི་བདེ་་་་་་
འཇགས།ཆ་འཕྲིན་ཅན་གྱི་རྩིས་བཤེར་བཅས་ལས་་་་་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་དག་ཐེར་དོན་་་་་་་་་་་་
འཁྱོལ་ཟམ་མི་ཆད་པར་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་ཡོད།
“གཏན་འབེབས་གསུམ”དོན་འཁྱོལ་གཏིང་ཟབ་་་་་་་་་
བྱས་ཏེ་ཟིན་ཐོ་ཁག་686སྙན་སེང་ཞུས་པ་དང་།
ཟིན་ཐོར་བཀོད་པའི་ཞིབ་དཔྱོད་མི་སྣ་48ལ་ཞིབ་་་་་་་་
བཤེར་བྱས་ཡོད།གྲི་དངོ་རང་གཏད་ཀྱིས་སྒྲིག་་་་་་་་་་་་
བཤེར་ལྟ་ཞིབ་སྡེ་ཚན་ལ་གཞོགས་འདེགས་ཀྱིས་སྒྲིག་་་་
འགལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཞིབ་དཔྱོད་མི་སྣ་8ལ་ཞིབ་་་་་་་་
བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད།ཁྲིམས་འཛིན་འགན་་་་་་
འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་དོན་འཁྱོལ་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་་་་
སྒྱུར་ཚད་ལྡན་མེད་པར་ཞིབ་དཔྱོད་འགན་འཁྲི་དང་་་་
འགལ་རིགས་ལ“ཐབས་རྣམ་བཞིའི”ཐོག་ནས་ཐག་
གཅོད་བྱས་པའི་མི་13ཡོད།
（པར་ངོས་བཅོ་ལྔ་པར་གཟིགས）

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན།